

РЕШЕНИЕ

№ 69

гр. София, 2 февруари 2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на двадесет и трети януари през две хиляди двадесет и шеста година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БЛАГА ИВАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА
НЕВЕНА ГРОЗЕВА

при секретаря Илияна Петкова и в присъствието на прокурора Калин Софийски изслуша докладваното от съдия ИВАНОВА касационно дело № 7 по описа за 2026 г.

Касационното производство е образувано по жалба на защитника на подсъдимия А. В. А. срещу решение на Софийски апелативен съд № 249 от 11.07.2025 г, по ВНОХД № 673/25, с което е потвърдена присъда на Софийски градски съд № 30 от 27.02.2025 г, по НОХД № 4063/24, с която подсъдимият е признат за виновен в това, че на 1.04.2023 г в [населено място], е дал на А. С. М. имотна облага: сумата 100 лв, с цел да го склони да упражни изборителното си право в полза на политическа партия /партия/, с оглед на което и на основание чл. 167, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на две години „лишаване от свобода“, отложено по реда на чл. 66 НК, за срок от четири години, глоба от 12 000 лв и „лишаване от право да заема държавна или обществена длъжност в държавни или обществени органи, изпълняващи функции при провеждане на местни, национални и европейски избори, както и на местни и национални референдуми“, за срок от пет години.

С жалбата се релевират всички касационни основания. Сочат се следните доводи: осъждането не почива на надеждна доказателствена основа. При установяване на релевантните факти е допуснато съществено процесуално нарушение. Съдът е основал изводите си на показанията, депозираните от св. М. на досъдебното производство, и тези пред съдия, без да констатира, че същите са негоден източник на доказателства. Показанията на св. М., дадени пред разследващ орган, и тези, по реда на чл. 223 НПК, са напълно идентични, създадени чрез „сору paste“, което повлиява в негативен аспект на тяхната процесуална валидност. Неправилно са отхвърлени показанията на същия свидетел от съдебната фаза, в които е заявил, че непознато лице му е предало сумата 100 лв, за да гласува за определена политическа партия. Показанията на св. К. С. са кредитирани безкритично, макар и в същите да са налице вътрешни противоречия относно обстоятелствата, при които са се развили инкриминираните събития. В разрез с процесуалния закон са прочетени и приобщени и нейните показания от досъдебното производство. Апелативният съд не е дал правилен отговор на възражението, че показанията на същата свидетелка, по реда на чл. 223 НПК, са процесуално негодни, тъй като са идентични по съдържание и по графично оформление с показанията ѝ от досъдебното производство, тоест, създадени чрез „сору paste“. Не са оценени съобразно действителното им съдържание показанията

на св. Д. А. и тези на св. Н. О.. Съдът е кредитирал разпознаването от досъдебното производство, което е в противоречие с показанията на св. М. и св. А. от съдебната фаза, че непознат мъж е предоставил сумата от 100 лв. Съдът не е отдал дължимото значение на показанията, депозирани от св. Н. О., които се подкрепят от данните за проведени телефонни разговори на инкриминираната дата, както и със събраните писмени доказателства за местонахождението на клуба на /партия/ в [населено място]. Осъждането на подсъдимия почива на показания, прочетени по реда на чл. 281, ал. 4 НПК, което е в разрез със забраната по чл. 281, ал. 8 НПК. Материалният закон е приложен неправилно. Допусната е явна несправедливост на наложеното наказание, което се явява завишено и подлежи на редуциране.

С жалбата се правят алтернативни искания: за оправдаване на подсъдимия или за смекчаване на наказателно-правното му положение.

В съдебно заседание на ВКС защитата пледира за уважаване на жалбата.

Подсъдимият жалбоподател се присъединява към съображенията на защитника си.

Представителят на ВКП счита, че жалбата е неоснователна и обжалвания съдебен акт следва да бъде оставен в сила.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Съдът е обсъдил обстойно и детайлно свидетелските показания, депозирани от св. М., св. С., св. А. и св. О., в контекста на проведените разпознавания от досъдебното производство, при което е достигнал до верни доказателствени изводи относно деянието и неговия автор. От решаващо значение за изхода на делото са показанията на св. С., очевидец на събитията, която категорично е посочила подсъдимия като лицето, предало на баща ѝ сумата от 100 лв, за да гласува за /партия/. Нейните твърдения от досъдебната фаза остават непроменени и в разпита ѝ пред съда. Съдът е подхождал правилно, като е оценил показанията на св. М., св. А. и св. О., чрез съпоставянето им със заявеното от св. С., като е съобразил и обстоятелството, че още на досъдебното производство при проведено разпознаване подсъдимият е посочен като автор на деянието. Неоснователно е възражението, че приобщените показания на св. М., св. А. и св. О. от досъдебното производство, са процесуално негодни и като такива не следва да бъдат ползвани. При разпитите на тези свидетели от досъдебната фаза стриктно са спазени процесуалните правила, поради което техните показания, след надлежно прочитане, са годно приобщени, в която хипотеза могат да послужат при формиране на вътрешното убеждение по релевантните факти. Съдът е приложил чл. 281, ал. 4 вр. ал. 1, т. 1 и 2 НПК, тъй като е констатирал, че е налице противоречие в показанията им от двете фази на процеса, респективно, липса на спомен за инкриминираните събития. Съдът е спазил процесуалния закон и след като е приобщил показанията на свидетелите от досъдебното производство, ги е подложил на съвкупен анализ в контекста на останалите доказателствени средства, сред които водещи са показанията на св. С. от съдебната фаза. Кредитирайки показанията на св. С., съдът е извел верния извод, че може да се довери на приобщените показания, депозирани от св. М., св. А. и св. О.. След прочитане на показанията, които св. М. е дал пред разследващия орган, свидетелят е потвърдил тяхната достоверност, като същевременно е заявил, че „в полицията“ е казал истината. Св. О. не е отрекъл достоверността на показанията си от досъдебната фаза, а е съобщил, че не си спомня инкриминираните събития, но след прочитане на показанията му, е потвърдил истинността им. Съдът е констатирал, че е налице пълна последователност в хронологията на събитията, описани от св. С. /в двете фази на процеса/, кореспондиращи на приобщените показания на свидетелите от досъдебната фаза, включително и относно детайлите

на случилото се. Неоснователно е възражението, че съдът е нарушил чл. 281, ал. 8 НПК, тъй като посочената хипотеза не е налице. Това е така, защото осъдителната присъда и решението, което я потвърждава, почиват на показанията на св. С., дадени пред съда, и на проведените разпознавания от досъдебната фаза, при които подсъдимият е посочен като автор на деянието, тоест, формирана е надеждна доказателствена основа, към която успешно се инкорпорират приобщените показания на другите трима свидетели от досъдебната фаза. Основателно е възражението срещу процесуалната издържаност на разпитите на св. М. и св. С., проведени пред съдия, по реда на чл. 223 НПК, които неправилно са ползвани при формиране на вътрешното убеждение от въззивната инстанция, а правилно са изключени от първата инстанция. Съображенията за това са следните: НПК е предвидил процесуален ред за разпит на свидетел от разследващ орган и друг ред за разпит на свидетел пред съдия, при условията на чл. 223 НПК. Известно е, че свидетелят следва да разкаже под формата на свободен разказ възприетите от него обстоятелства, като отговори и на въпроси, поставени му от водещия разпита. В случая, не само изложението на разпита, проведен от разследващия орган, но и графичното оформление на протокола за разпит от досъдебната фаза, напълно съвпадат с вписаното и графичното оформление на съдебния протокол, по реда на чл. 223 НПК. В този случай е използвана техниката „copy paste“, при която е налице механично пренасяне на разпита, включително и графичното му оформление, от единия протокол в другия, което е недопустимо, тъй като означава, че разпит на свидетел пред съдия практически не е проведен. При това положение, наличието на съществено процесуално нарушение при провеждане на разпити на св. М. и на св. С., по реда на чл. 223 НПК, обуславя порок, който води до процесуална негодност на показанията пред съдия. Ето защо, тези показания следва да бъдат изключени от доказателствената маса, ползвана при формиране на вътрешното убеждение по релевантните факти. Изключването на тези показания обаче не повлиява на изведените от съда доказателствени изводи относно деянието и неговия автор, тъй като останалите доказателствени средства, оценени в тяхната съвкупност и взаимовръзка, са достатъчни, за да отговорят на стандарта по чл. 303, ал. 2 НПК. Що се отнася до показанията на св. О., те са оценени съобразно действителното им съдържание, при което е изведен верния извод, че същите не опровергават обвинителната теза. Обстоятелството, че на инкриминираната дата, подсъдимият е имал ангажимент с провеждане на предстоящите избори, е установено, но и по този въпрос не се спори. Това обстоятелство обаче не отнема обективната възможност на лицето да премине с лекия си автомобил покрай дома на св. М., за да му предостави 100 лв, със съставомерната цел по чл. 167, ал. 2 НК, и това действително се е случило, за което са събрани несъмнени доказателства. Що се отнася до трафичните данни и писмените доказателства за местонахождението на клуба на /партия/, те вярно са оценени от съда като такива, които също не разколебават обвинителната теза. Това е така, защото е установено, че по времето, когато е извършено инкриминираното деяние, подсъдимият се е намирал в района, където е дома на св. М.. Този факт изключва възможността му да е бил по същото време в клуба на /партия/, който е на друго място в града и се обслужва от различна клетка на мобилния оператор. С оглед на изложеното, верен е извода на съда, че св. О., фактическа съпруга на подсъдимия, не му е осигурила алиби, поради което нейните показания не биха могли да повлияят на изхода на делото и да породят съмнение относно авторството на деянието.

С оглед на изложеното, ВКС намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което не се поражда процесуална необходимост от

отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на Софийски апелативен съд.

Не е допуснато и нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК. При правилно установените релевантни факти е приложен закона, който е следвало да бъде приложен. Инкриминираното деяние покрива признаците на престъпление по чл. 167, ал. 2 НК, каквато е приетата от съда правна квалификация, тоест, материалният закон е приложен правилно. Поради изложеното, не може да бъде уважено искането за оправдаване на подсъдимия, тъй като това би било възможно при условията на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, които, в случая, не са налице.

Не е допусната и явна несправедливост на наложеното наказание.

Съдът вярно е оценил завишената степен на обществена опасност на деянието, която произтича, от една страна, от настъпилите от деянието вредни последици, влияещи на честността на изборите, и от друга страна, от изразената готовност на подсъдимия да „купи“ и други гласове, което не се е осъществило поради изчерпване на предвидените за целта парични средства. Вярно е оценена и ниската степен на обществена опасност на деца, който е глава на семейство, с необременено съдебно минало и с добри характеристични данни. Съдът е приел превес на смекчаващите обстоятелства, като е държал сметка и за тежестта на отегчаващото такова, при което е определил комплексната санкция в съответствие с критерия за справедливост по чл. 348, ал. 5 НПК, а именно: две години „лишаване от свобода“, отложено по реда на чл. 66 НК, за срок от четири години, и „лишаване от права“ по чл. 37, ал. 1, т. 6 НК, за срок от пет години. Настоящата инстанция намира, че определеното наказание ще изпълни целите по чл. 36 НК, тъй като санкцията е комплексна по своя характер и всяко от включените в нея наказания би могло да съдейства за поправяне на осъдения, както и да подейства превантивно спрямо другите членове на обществото. С оглед на изложеното, ВКС намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК, а искането за по-нататъшно смекчаване на наказанието от настоящата инстанция не може да бъде удовлетворено.

По тези съображения, ВКС намери, че жалбата е неоснователна и следва да бъде оставена без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, III НО,

РЕШИ:

ОСТАВЯ в СИЛА решение на Софийски апелативен съд № 249 от 11.07.2025 г. по ВНОХД № 673/25.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: